

Posudek školitele na diplomovou práci Kristýny Baštové *Literární podoby měst: Paříž a Praha*, FF UK, Praha 2017

Téma města v literatuře je v odborné literatuře velmi frekventované, jak to konečně ukazují i teoretické kapitoly a bibliografie předkládané práce. V takovém případě by měl přínos práce spočívat v nalezení alespoň částečně nového pohledu nebo materiálu. To se Kristýně Baštové celkem zdařilo. Práce se tedy zabývá městským prostorem a jeho smyslem a funkcí v díle Charlese Baudelaira a Richarda Weinera. Úvodní historická část podává slušný přehled základních momentů v konstituci města jako literárního prostoru a také tématu; teoretická část dobře shrnuje možná metodická východiska, přičemž oceňuji, že autorka nezůstává u jednoho přístupu, ale snaží se využít více možností – což materiál její práce do značné míry vyžaduje. Zmínil bych tu zejména podnětnou Stierlovu knihu o Paříži, která v českém prostředí prakticky není čtena.

Srovnávací studie uvedených dvou autorů s ohledem na město není sama o sobě evidentní – především oba žili v jiné době, což nutně vede k diachronickému pohledu, zároveň tu podstatné styčné body jsou, a to především prostor Paříže – kde by ovšem bylo možné srovnávat Weinerovy texty se surrealistickými prózami (které práce také zmiňuje) časově víceméně blízkými, dokonce lze uvažovat o jejich vlivu na Weinerja, který Bretona i Aragona také zmiňuje. Zvolený pohled, zjevně náročnější, dovoluje ale vyzdvihnout řadu motivů z hlediska jejich historických proměn od poloviny 19. století a ukázat možnosti, které Baudelaire otevřel, i jistou hloubku, kterou dostávají s časovým odstupem u Weinera.

Práce velmi pěkně člení prostor města – nezůstává jen u velkoměstské ulice a davu, které do rozpravy o literárním městě uvedl Walter Benjamin, ale všímá si také toho, že pro oba autory hraje důležitou roli interiér jako protějšek veřejného prostoru, pro moderní subjektivitu zřejmě nezbytný; ale také prostory přechodové jako kavárna, kterou Kristýna Baštová pěkně interpretuje v pasáži věnované Weinerově povídce Hlas v telefonu. – Dílo Richarda Weinera vede také k diferenciaci pojednávaných prostorů – o maloměsto a venkov, a především o kontrast mezi Prahou a Paříží, na němž se ukazuje evidentní, ale občas opomíjený moment – že nejde o město jako takové, ale o různá města, která mají zcela odlišný charakter, až do té míry, že se liší i teoretické uchopení jejich literárního prostoru (v teoretické části zřejmě například ze srovnání přístupů Hodrové a Toporova).

Z pozice školitele oceňuji to, že Kristýna Baštová pracovala relativně samostatně, počínaje volbou tématu, přes strukturování práce a volbu textů, jimž se bude věnovat. Přitom

byla schopná invenčně reagovat na podněty k textu a práci dovedla podle mého názoru k velmi slušnému výsledku. Pokud bych měl nadhodit problematický moment, což přísluší spíše oponentovi, jistou potíž představují práce Richarda Weinera. Diplomantka zvolila za svůj předmět řadu jeho textů, které se nečtou příliš často – například dvě prózy zařazené do básnické sbírky *Zátiší s kulichem herbářem a kostkami* – Prostor Paříž nebo Michaud čili pařížské pastorale, nebo pozdní a zcela opomíjené fejetony, které Weiner psal nedlouho před svou smrtí po přestěhování z Paříže do Prahy. – Oproti Baudelairovi se ale téma městského prostoru u Weinera ukazuje mnohem více rozptýlené do různých žánrů a tematických poloh. V tomto směru by bylo možné se dále zabývat prózami z *Lazebníka* jako *Long is the Way to Tipperary* nebo *Správkáři loutek*, které by patrně vedly ve směru snovosti a nerozlišitelnosti mezi reálným a snovým městem čili v něčem do větší blízkosti surrealismu. To ale jen na okraj, neboť volba textů v zásadě velmi dobře u obou autorů koresponduje a práce i pot této stránce ucelená.

Jako školitel navrhuji hodnocení výborně.

V Praze, 31. 8. 2017

Josef Hrdlička